

Den Haag. Teksten in de stad

Auteur: Gerard Goudriaan

Beroemde uitspraken, artikel 1 van de grondwet, songteksten en veel gedichten

De wandeling start op station CS en gaat vandaar naar de Koninklijke Bibliotheek met in deze omgeving enkele beroemde uitspraken van onder meer Couperus en koningin Juliana. Vandaar lopen we naar de binnenplaats van het Provinciehuis met artikel 1 van de Grondwet op de muur en nog een andere tekst. Dan is het een kort stukje naar de Denneweg en het hofje Het Lissabon met een super-Haags gedicht.

Na het oversteken van de Nassaukade komen we in het straatgedichtenparadijs in het Willemspark en de Archipelbuurt. Deze wijken zijn voor liefhebbers van straatgedichten paradijselijk geworden door het onvermoeibare werk van Stichting Archipelpoëzie. Zij wil deze wijken fraaier maken door op ramen en blinde muren poëzie op te nemen. Een hoogtepunt is het gedicht van J.C. Bloem 'De nachtegalen'. Ook het anti-oorlogsgedicht 'Everyone sang' vlak bij het Vredespaleis maakt indruk.

Totaal andere teksten vinden we in het Zeeheldenkwartier met songs van The Motions en Bolland & Bolland.

De wandeling gaat op het laatst over de Lange Vijverberg met de tekst van een liedje over een graaf wiens zoon Jantje heet.

Routebeschrijving

De wandeling start in de stationshal van Den Haag CS.

Ga vanaf het spoor gezien rechtsaf naar uitgang Anna van Buerenplein. Ga vanaf de uitgang naar het viaduct van de Randstad Rail. Helemaal links op het viaduct, naast de horeca, zie je een tekst van Paul Biegel.

Ga het viaduct onderdoor. Direct na het viaduct links zie je Erasmus en iets verder een mooie van koningin Juliana. Achter Juliana een quote van Couperus die we nog een keer zullen tegenkomen.

We gaan weer terug naar de uitgang. Maar die gaan we niet in maar lopen rechtdoor. Voor de verkeerstunnel linksaf. Bij het eerste zebrapad, nog voor de Spar, rechtsaf. Loop rechtdoor over het voetpad, naast het fietspad. Bij Paviljoen Malieveld linksaf. Neem het tweede zebrapad. Aan de overzijde rechtsaf naar de eerste straat, de Kanonstraat, met het gedicht Laat van de Vlaamse dichter Leonard Nolens.

Hierna weer verder rechtdoor. We passeren de Turkse ambassade op nr.28

met een herinnering aan Ahmet Bentler, de zoon van de toenmalige Turkse ambassadeur die hier vlakbij in zijn auto is doodgeschoten. Mogelijk was het wraak van Armeense extremisten wegens massa-executies door Turkije in Armenië in 1915.

We lopen tot de Nieuwe Uitleg. Hier maken we even een heen-en-weertje richting het Provinciehuis. Rechtsaf het zebrapad over, dan linksaf zebrapad. Je komt bij de niet altijd geopende ingang van het Provinciehuis. We nemen daarom de volgende ingang van de binnenplaats. Dat betekent bij het zebrapad dat naar het Provinciehuis leidt, rechtsaf, daarna linksaf de trap naar de binnentuin.

We zien hier twee teksten. Helemaal links artikel 1 van de Grondwet.

Dichterbij schuin links twee regels van het gedicht Holland van Hendrik Marsman (1899-1940).

We gaan weer terug maar via een andere weg. We nemen de uitgang rechts bij de klok met een niet alledaagse zitbank. Je wordt met een tekstje erop attent gemaakt, dat je op een plastic dop zit.

Iets verder komen we bij de drukke weg die we net al zijn overgestoken, de Koningskade. Linksaf. Steek rechtsaf de zebrapaden over naar de rechterzijde van de brug. Loop vanaf de brug door naar de rechterzijde van de Nieuwe Uitleg die anders heet: Houtweg. Op eind rechtsaf Denneweg, direct linksaf het steegje in en dan nog een keer linksaf naar het muurgedicht over lama's in het hofje Het Lissabon. Het is van Peter Berger.

Na het gedicht een klein stukje terug, dan langs nr.15 rechtdoor voorbij Theater Pepijn. Naar Nieuwe Schoolstraat nr.52 linkerzijde, zijmuur. Hier zijn we het gedicht 'in ongeremd rennen' van de eerste vrouwelijke dichter op onze wandeling, Hélène Gelès.

Loop nog even verder, dan linksaf de hier niet aangegeven Mauritskade. Op nr.43 is het geboortehuis van Louis Couperus.

Bij de brug rechtsaf Nassaulaan. Na de brug naar de Nassaulaan komen we op het eind op de Javastraat. Hier rechtsaf, dan weer rechtsaf Schelpkade en de eerste weg linksaf Kerkstraat naar nrs. 15/15A met het gedicht 'Zachter' over strand, zee, een boom en vogels. Het is van M. Vasalis

Loop verder over de Kerkstraat. Passeer het Barista Cafe. Hier rechtdoor. Aangekomen op de grote parkeerplaats zie je in de verte schuin rechts een tekst op een muur. Ga daarheen. De tekst op de muur is het gedicht 'De nachtegale' van J.C. Bloem.

Steek vanaf de tekst de parkeerplaats weer terug schuin over. Dan rechtsaf Mallemolen, linksaf Javastraat rechterzijde. Tegenover nr.29 even rechtsaf de Surinamestraat in. Op de zijmuur rechts zie je een op het oog romantisch gedicht van een dichter die ook psychiater was, Rutger Kopland.

Hierna weer verder de Javastraat af tot het Nassauplein. Hier rechtsaf de rechterzijde. Op nr.31 is een raamgedicht van Gerrit Komrij, 'Twee koningskinderen'.

Loop tot het kruispunt. Hier linksaf de hier niet aangegeven Burgemeester Patijnlaan. Steek over naar nr. 1932 om bij de zijkant van nr. 1928 te komen met het gedicht Zomer XVIII.

Ga een klein stukje terug naar de Bankastraat met aan de overzijde het vrolijke Engelstalig gedicht 'This is just to say'. Het is van de Amerikaanse dichter William Carlos Williams (1883-1963).

Ga de Bankastraat naar links in. Voorbij het prettige terras van CB (café Banka) zie je links op nr.52 een gedicht van de Vlaamse dichter Herman de Coninck.

Houd rechts aan en loop naar de Atjehstraat. Op de muur rechts zie je een gedicht van Constantijn Huygens, een belangrijke dichter uit de Gouden Eeuw.

We gaan weer wat verder de Bankastraat af, tot het Bankaplein. Hier linksaf de Riouwstraat naar de zijkant van nr. 48 met het muurgedicht 'Regen' van Ivo van Strijtem een Vlaamse dichter.

Neem hierna de eerste weg linksaf Bonistraat. Derde rechtsaf Burgemeester Patijnlaan, eerste linksaf Burgemeester van Karnebeeklaan naar nr.

3. Hier zien we op de zijmuur het gedicht 'Everyone Sang' van net na de Eerste Wereldoorlog. Het is van Siegfried Sassoon. Deze dichter staat bekend als schrijver van kritische anti-oorlogspoëzie over de Eerste Wereldoorlog. Het muurgedicht bevindt zich dicht bij het Vredespaleis. Dat is geen toeval.

We steken de Scheveningseweg over. We gaan verder over de Anna Paulownastraat. Daarna doen we hetzelfde voor de Laan van Meerdervoort. Daarna doen we hetzelfde voor de Laan van Meerdervoort. Bij Anna Paulownaplein (met veel horeca) rechtsaf Bazarstraat. Eerste weg rechtsaf Trompstraat. Eerste linksaf Hugo de Grootstraat. Op eind linksaf, meteen daarna rechtsaf Prins Hendrikstraat naar het Prins Hendrikplein. Hier linksaf. Daarna eerste straat linksaf, de pas later aangegeven Zoutmanstraat. Houd rechts aan. Steek later het zebrapad over. Aan de overkant aangekomen zie je, als je je omdraait de tekst van de song Wasted words uit 1965. Het is van de in die tijd zeer bekend geworden Haagse beatband: The Motions.

Ga de Hemsterhuisstraat (het verlengde van de Zoutmanstraat) in. Op eind voor het water linksaf. De eerste straat links is de Westerbaenstraat met op de zijmuur de tekst van de song 'Ik leef elke dag' van de laatste single van een op een heel ander vlak bekend geworden Haags zangduo: Bolland & Bolland.

Loop verder naar de Bilderdijkstraat. Aan de overkant van die straat lees je een uitspraak van Vondel die, lijkt me, niet door iedereen gewaardeerd wordt.

Ga verder over de Veenkade langs het aangename café-terras De Bieb. Op het eind van de kade loop je de brug over en gaat schuin rechts de Paleistuin in. Hier rechtsaf richting Paleis Noordeinde tot even voor de ingang van het paleis. Neem hier het poortje naar rechts, de steeg in. Je komt uit de steeg door op de bel te drukken. Daarna rechtsaf, dan eerste straat linksaf Molenstraat. Op eind linksaf Noordeinde. Daarna eerste straat rechtsaf. Die komt via de Kneuterdijk uit op het Lange Voorhout. Na nr.9 is het standbeeld van Louis Couperus met voor ons al bekende woorden.

Op nr.13 zie je een plaquette met een aansprekende tekst van Nelson Mandela. Op eind, bij de pomp, rechtsaf. Voorbij de Hoge Nieuwstraat naar de overzijde van de Lange Vijverberg. Hier rechtsaf tot ongeveer halverwege. Je komt dan bij het monument van Haagse Jantje. Het is gewijd aan een liedje over een graaf wiens zoon Jantje heet. Op de voorzijde is de hele tekst van het liedje opgenomen.

We gaan terug en lopen nu rechtstreeks naar CS. Eerst terug naar Korte Vijverberg, rechtsaf. Je komt bij het Plein, daar linksaf. Op eind rechtsaf langs de vele cafés. Op eind linksaf Korte Poten. Rechtdoor Herengracht. Bij de Spar rechtsaf naar de ingang van het station.

Praktische informatie

De wandeling start in de stationshal van Den Haag CS. Een duidelijk start- en afsprekpunt is aan het begin van spoor 6 bij het grote informatiebord.

Deze wandeling staat in de wandelgids **Den Haag acht keer anders** die zal verschijnen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig. Auteur Gerard Goudriaan is stedenverkenner en wandelsocioloog

The advertisement features a background of various colorful walking maps. On the left, there is a large white number '4' inside a red circle. To its right, the text 'Neem een abonnement!' is written in red, followed by 'Meer dan 1500 wandelkaarten' in blue. On the far right, a red rounded rectangle contains the text 'voor slechts € 13,50' in white.